

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach
dotyczących pomocy publicznej
(druk nr 712**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa zmienia ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Nowelizacja wprowadza zmiany w zakresie postępowania notyfikacyjnego, zwrotu nienależnie przyznanej pomocy publicznej oraz monitorowania udzielonej pomocy. Celem ustawy jest doprecyzowanie obecnie obowiązujących rozwiązań oraz dostosowanie ich do zmieniających się regulacji wspólnotowych.

Przedmiotowa ustawa wprowadza osiem szczegółowych zmian.

Po pierwsze, nowelizacja rozszerza katalog przypadków, w których możliwe jest udzielenie pomocy publicznej przewidzianej w akcie normatywnym, który w sposób całkowity reguluje przesłanki jej udzielenia. Nowe brzmienie art. 6 ust. 2 ustawy jednoznacznie przesądza, że udzielenie pomocy może nastąpić nie tylko w przypadku, gdy akt normatywny jest programem pomocowym zatwierdzanym przez Komisję, ale także, gdy akt ten przewiduje udzielenie pomocy, której nie dotyczy obowiązek notyfikacji (pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie oraz pomocy w ramach wyłączeń grupowych).

Po drugie, nowelizacja nakłada na organ właściwy na podstawie Regulaminu Sejmu obowiązek dołączenia do wniosku o wydanie opinii przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (albo ministra właściwego do spraw rolnictwa) o projekcie ustawy będącym programem pomocowym informacji niezbędnych do wydania opinii, (wskazuje także *expressis verbis* na obowiązek dołączenia projektu ustawy).

Po trzecie, opiniowana ustawa wprowadza zakaz wypłaty udzielonej pomocy publicznej beneficjentowi, który nie wykonał obowiązku zwrotu udzielonej wcześniej

pomocy, uznanej przez Komisję za niezgodną z prawem Unii Europejskiej, do czasu wykonania tego obowiązku.

Po czwarte, ustawa doprecyzowuje treść obwieszczenia ministra właściwego do spraw rolnictwa w sprawie wykorzystania krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.

Po piąte, ustawa rezygnuje z wymogu osiągnięcia porozumienia z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych przy opracowywaniu sprawozdania o wynikach monitorowania pomocy publicznej przez ministra właściwego do spraw rolnictwa. Jednocześnie ustawa pozostawia wymóg osiągnięcia porozumienia w przypadku opracowania przedmiotowego sprawozdania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Po szóste, ustawa wprowadza obowiązek przedkładania przez ubiegających się o pomoc *de minimis* (oraz pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie): oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy przez okres dwóch ostatnich lat oraz informacji niezbędnych do udzielenia pomocy, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności.

Obowiązek przedkładania oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy publicznej dotyczy obecnie podmiotów ubiegających się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* (oraz pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie). Zgodnie z nowelizacją te ostatnie podmioty będą również obowiązane do przekładania informacji niezbędnych do udzielenia pomocy dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności.

Po siódme, ustawa wskazuje na obowiązek - nałożony na podmioty udzielające pomocy publicznej na podstawie programu pomocowego - poinformowania beneficjentów o numerze referencyjnym programu nadany przez Komisję.

Po ósme, ustawa skraca minimalny termin na przekazanie informacji przez beneficjenta pomocy lub ubiegającego się o pomoc - na żądanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ministra właściwego do spraw rolnictwa lub podmiotu udzielającego pomocy - z 30 dni na 14 dni.

Opiniowana ustawa zakłada, że do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie noweli stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu dotychczasowym.

Zakaz wypłaty pomocy udzielonej, jeżeli na beneficjencie ciąży obowiązek zwrotu wcześniej przyznanej pomocy (wynikający z decyzji Komisji), ma znaleźć zastosowanie do pomocy udzielonej (i niewypłaconej) po dniu 14 kwietnia 2008 r. Projektodawcy ustawy wskazują, że dzień ten jest dniem wejścia w życie rozporządzenia Komisji (WE) nr 271/2008 z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 794/2004 w sprawie

wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz. Urz. UE L 82 z 25.03.2008). Rozporządzenie to wprowadza wymóg deklaracji władz danego państwa członkowskiego, co do zawieszenia zgłoszonej pomocy, jeżeli beneficjent nadal dysponuje wcześniejszą, przyznaną bezprawnie pomocą, która na mocy decyzji Komisji została uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 54. posiedzeniu w dniu 19 listopada 2009 r. w oparciu o projekt rządowy. Projekt ten był przedmiotem prac sejmowej Komisji Gospodarki. Komisja, po rozpatrzeniu przedłożenia przyjęła poprawkę doprecyzowującą brzmienie art. 16a ust. 2 poprzez wprowadzenie jednoznacznego odesłania. W trakcie drugiego czytania nie zgłoszono poprawek. Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez komisję.

III. Uwagi szczególne

1) **art. 1 pkt 6 lit. b i c noweli**, art. 37 ust. 2a i ust. 6 ustawy.

Przepisy art. 37 ust. 1 i ust. 2 nakładają na podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* (oraz pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie) obowiązek przedstawienia informacji niezbędnych do udzielenia pomocy, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Zakres tych informacji, a także wzór formularza informacji zgodnie z art. 37 ust. 2a ma zostać określony w drodze rozporządzenia wydanego przez Radę Ministrów.

Przepis art. 37 ust. 2a w wytycznych dotyczących treści rozporządzenia nakazuje uwzględnianie "wymagań określonych prawem Unii Europejskiej w zakresie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie". Tak określonym wytycznym można postawić zarzut pozorności. Odsyłają, bowiem "do (...) postanowień, które prawodawca musiałby brać pod uwagę, niezależnie od tego, czy tego rodzaju odesłanie sformułowano"¹. Zamieszczenie w przepisie upoważniającym pełnych

---

¹ S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Warszawa 2004, s. 153.

wytycznych dotyczących treści rozporządzenia jest konstytucyjnym warunkiem poprawności przepisu upoważniającego.

Zasada niedopuszczalności powołania się na przepisy prawa Unii Europejskiej została potwierdzona w dokumencie "Wytyczne polityki legislacyjnej i techniki prawodawczej. Zapewnienie efektywności prawa Unii Europejskiej w polskim prawie krajowym" opublikowanym przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i zaakceptowanym przez Rządowe Centrum Legislacji. Zgodnie z tym dokumentem "w wytycznych, nie należy zamieszczać ogólnych klauzul nakazujących ministrowi branie pod uwagę prawa Unii Europejskiej w regulowanej dziedzinie" a jedyny wyjątek dotyczy transpozycji dyrektywy (a nie wykonania rozporządzenia) w przypadku, gdy "z uwagi na konkretne uregulowanie danej sprawy w dyrektywie ustawodawca krajowy nie ma swobody w kształtowaniu treści rozporządzenia i jest to jedyna wytyczna, którą minister powinien się kierować".

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 6 w lit. b, w ust. 2a wyrazy *"uwzględniając wymagania określone prawem Unii Europejskiej w zakresie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie"* zastępuje się wyrazami *"kierując się koniecznością zapewnienia zupełności i przejrzystości przedstawianych informacji w tym koniecznością zapewnienia informacji określających sytuację ekonomiczną podmiotu i rodzaj prowadzonej przez niego działalności oraz koniecznością zapewnienia nieprzekroczenia dopuszczalnej wielkości pomocy"*;

Wytyczne nakazujące uwzględnić "wymagania określone prawem Unii Europejskiej w zakresie udzielania pomocy" zostały także sformułowane w art. 37 ust. 6 statuującym upoważnienie do wydania rozporządzenia wykonującego art. 37 ust. 5 ustawy. Rozwiązanie to, z przedstawionych powyżej powodów oraz jako niemające nowości normatywnej, również należy ocenić negatywnie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 6 w lit. c, w ust. 6 wyrazy *"uwzględniając wymagania określone prawem Unii Europejskiej w zakresie udzielania pomocy oraz"* zastępuje się wyrazami *"oraz uwzględniając"*;

2) **art. 1 pkt 6 lit. d noweli**, art. 37 ust. 8 ustawy.

Przepis art. 37 ust. 8 ustawy wyłącza spod obowiązku przedstawienia stosownych informacji podmioty, które zobowiązane są do ich przedstawienia na podstawie odrębnych ustaw. W myśl uzasadnienia projektu "przepis ten ma na celu wyeliminowanie sytuacji, w których (...) należy przedstawiać te same informacje na podstawie różnych ustaw". Zgodnie z § 156 Zasad techniki prawodawczej, formułując odesłanie jednoznacznie wskazuje się przepisy prawne, do których się odsyła. Nieprecyzyjne odesłanie w istotnym stopniu wpływa na komunikatywność przepisu. Trudno, bowiem jednoznacznie stwierdzić, jakie przepisy ustawodawca ma na uwadze. Należy przy tym pamiętać, iż ryzyko błędnego zinterpretowania przepisu zawierającego odesłanie obciąża adresata normy.

3) **art. 2 ust. 2 noweli**.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 opiniowanej ustawy art. 25 ust. 3 w brzmieniu nadanym nowelizacją stosuje się do pomocy publicznej udzielonej beneficjentowi po dniu 14 kwietnia 2008 r. i niewypłaconej do dnia wejścia w życie ustawy. Literalne brzmienie przepisu sugeruje, że art. 25 ust. 3 w "nowym" brzmieniu będzie miał zastosowanie w ograniczonym czasowo zakresie: do pomocy udzielonej po dniu 14 kwietnia 2008 r. i niewypłaconej do dnia wejścia w życie ustawy. Tymczasem oczywistym jest, że powinien znaleźć zastosowanie także do pomocy udzielonej i niewypłaconej po dniu wejścia w życie ustawy.

Celem oddania istoty normy, adekwatnie do zamiaru ustawodawcy, proponuje się nowe brzmienie art. 2 ust. 2 opiniowanej ustawy.

Propozycja poprawki:

- *art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:*

"2. Do pomocy publicznej udzielonej beneficjentowi po dniu 14 kwietnia 2008 r. i niewypłaconej do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 25 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą."

Szymon Giderewicz

legislator